

Centrální banka, její činnost a postavení

Abstrakt

Centrální banky jsou v dnešním globálním bankovníctví nepostradatelnou součástí stabilního systému fungování ekonomik s tržním hospodářstvím. Vždy jsem se o tuto problematiku zajímala hlouběji a aktivně jsem jí studovala již v jiném magisterském oboru. Obsahem diplomové práce je systém centrálního bankovníctví jak v České republice, tak v Evropské unii.

V první kapitole se zaměřuji na obecné vymezení bankovníctví a na charakteristiku tří modelů bankovního systému (jednostupňový, dvoustupňový a třístupňový bankovní systém).

Druhá kapitola je z všech kapitol nejrozsáhlejší, zabývám se zde historickým vznikem Měnové unie, vznikem Evropského systému centrálního bankovníctví a vzniku Evropské centrální banky. V případě Evropské centrální banky analyzuji její právní zakotvení, organizační strukturu, vydávání právních aktů, základní kapitál, zavedení eura v jednotlivých členských i nečlenských zemích, a především nezávislost Evropské centrální banky, kde důkladněji analyzuji nezávislost institucionální, osobní, finanční, věcnou a rozpočtovou. Závěr této kapitoly věnuji přípravě na zavedení eura v České republice.

V třetí kapitole popisuji evropský historický vznik centrálního bankovníctví, příčiny vzniku centrálního bankovníctví a historický vývoj centrálního bankovníctví na našem území, kde je blíže specifikována činnost centrální banky v jednotlivých vývojových etapách existence našeho státu.

Za klíčovou kapitolu považuji čtvrtou kapitolu, kde se zabývám otázkou vzniku samostatné České národní banky, jejím cílům a úkolům, jejímu postavení mezi dalšími ústavními orgány, rozboru ústavních nálezů souvisejících s problematikou jmenování a odvolávání členů Bankovní rady, konkrétně tedy guvernéra a viceguvernéra České národní banky, a hlavnímu cíli České národní banky.

V páté kapitole rozebírám hlavní funkce České národní banky, a to především se zaměřením na měnovou politiku a emisi hotovostního oběživa, kde důkladněji popisují výměnu a vrácení opotřebovaných či poškozených bankovek a mincí.

V šesté kapitole se zaměřuji na bankovní regulaci a dohled. Obsahuje typy dohledů, neformální stránku bankovní regulace a dohledu, tedy Bankovní asociaci a bankovního ombudsmana.

V sedmé kapitole stručně naznačuji jaké je postavení zástupců České národní banky v mezinárodních měnových institucích, například Světová banka nebo Mezinárodní měnový fond.

V poslední kapitole velmi důkladně analyzuji statistickou činnost, a to zejména inflaci, vládní statistiku, měnovou a finanční statistiku, platební bilanci.

Přesvědčila jsem se o tom, že opravdu centrální banka je výjimečným orgánem, který disponuje řadou pravomocí